

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Historia Natural

3.ª ÈPOCA.

BARCELONA, MAIG, 1918.

ANY I — NÚM. 5

SECCIÓ OFICIAL

SESSIÓ DEL DIA 2 DE MAIG DE 1918

Presidència del Rvnt. P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J.,

President

A les 7^h15 p. m., i amb l'assistència dels socis Srs. Aguilar-Amat, Almera, Bataller, Bofill Pichot, Bofill Poch, Broquetas, Codina, Faura, Font Quer, Maluquer (Salvador), Llenas i Zariquiey, el Sr. President obrí la sessió.

El Sr. President mostrà als senyors membres i socis presents el Volum de Treballs de l'any 1917, quedant així al corrent en la publicació de Volums de Treballs. Fa notar l'esforç que la publicació ha representat pel Consell de Redacció, puix el material d'aquest Volum 1917, fou portat a l'impremta a darrers de Gener, o sigui immediatament després de publicat el de 1916.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Observacions malacològiques.—El Sr. Bofill i Poch va fer atinades observacions damunt la fauna malacològica terrestre i marina de les illes d'Eviça i Formentera, referint-se a exemplars recullits per En Joaquim Maluquer, remarcant el caràcter verament africà dels mateixos, doncs en

ells manquen completament moltes de les espècies i formes de les altres illes Balears i de la costa de la Península, i estan substituïdes per formes anàlogues a les de la fauna del N. d'Àfrica.

Observacions geològiques.—El Dr. Faura donà compte de la presència del xilopal a Agramunt; de l'existència de desprendiments de gas carbònic a Sant Mateu, en les mines, per a la captació d'aigües, sites en la çona de contacte del granit d'aquesta regió, que es un dels centres sísmics de Catalunya; i de notables fenòmens d'enfonsament d'origen hidrològic, en les proximitats de Sant Pau d'Ordal.

Presència del «Cervus elaphus» a la Vall d'Aran —El Dr. Llenas comunica que estant en la Vall d'Aran, sota el Mall de l'Artiga, dins d'una barraca de pastor, i havent deixat lligada al defora una mula, de prompte el sorprengué el soroll que aquèsta feia, i sortint va veure que la causa del espant era la proximitat (8 ó 10 metres) d'un magnífic exemplar femella de *Cervus elaphus*.

Catàleg de Lepidòpters de Catalunya.—El Sr. Maluquer (Salvador) presenta un «Catàleg de Lepidòpters de Catalunya» del soci D. C. O. Rosset, notable treball que ademés de contindre una lleugera descripció de la papellona, eruga i crissàlida, conté molt interessants dades sobre la caçera i la ecologia dels lepidòpters. S'acorda que passi a la Comissió per sa publicació.

Excursions científiques pel Nord de la Província de Lleida.—El mateix soci Sr. Maluquer dona compte d'una sèrie d'excursions verificades amb el Dr. Haas del «Senkenberger Museum» de Francfort i amb D. Josep Maluquer als voltants de Poble de Segur (Pallars) del 13 al 25 del passat Abril en que es recofliren ademés de gran nombre de moluscos que actualment té en estudi el Dr. Haas, a Flix, bastants insectes i algunes plantes que estan estudiant respectivament el Sr. Codina i el Dr. Font Quer. Ademés, fou remés al Sr. Aguilar-amat per a sa determinació, un interessant petit mamífer.

Les localitats explorades foren Poble de Segur, Mont de Claverol, Gerri de la Sal i Estany de Montcortés.

Les espècies més interessants que de moment es pot donar compte, són:

Artemia salina (crustàci).—Gerri de la Sal.

Sphyradium claustrale Gredl.—Poble de Segur, nou per a la Península.

Limnea staqualis L. grans exemplars, Estany de Montcortés (nova per a Catalunya).

Limnea lacustris.—(Id. id., nova per a la Península ibèrica).

Limnea palustris L.—Id.

Ranatra linearis L. (Hemipter).—Id.

Erebia epistigne.—Poble de Segur (Llania).

El Sr. Maluquer prometé donar a conèixer més extensament els resultats de tant profitosa excursió.

Sobre l'«*Embia solieri*» (ins. neur.).—El Sr. President mostrarà un exemplar del neuròpter apter *Embia solieri*, donant una breu explicació de les costums i anatomia del mateix.

Qualques plantes interessants de la flora tarragonina.—El P. Barnola dona lectura d'algunes espècies recollides en la província de Tarragona pel soci corresponent En Antoni Nogués Ferré. Té importància la cita pel fet de les poques que es fan de dita part de nostra terra: *Ophrys apifera* Huds., «Flor d'abella», en les acèquies del riu Clar i Recó de Salou; *Ophrys araniifera* Huds., «Flor d'aranya», en el bosc de la Font d'En Garrot; *Cephalanthera ensifolia* Rich., en un canal de rec de la Torre de Fontaubella (Falset), vessant ponentina de la Mola; *Orchis mascula* L., en els mateixos indrets que l'anterior; *Orchis laxiflora* Lam., en els llocs humits de la muntanya de la Penya (Poblet); *Spiranthes autumnalis* Rich., en els paratges humits del Mas de Batista; *Paeonia peregrina* Mill., «Peonia», en les vessants ponentines de la Mola (Falset); *Spartium junceum* L., «Ginesta»; en els barrancs del Recó de Salou; *Lonicera implexa* Ait., «Lliga-bosc», «Mare-selva», en els barrancs sobrejats del Recó de Salou; *Jasminum fruticosum* L., «Gesamí groc», en la Font d'En Garrot i Mas de Torelló.

Exploració botànica d'Iviça i Formentera.—El Dr. Font Quer comunica les primeres impressions de son viatge a Iviça amb el recol·lector del Museu de Catalunya, Enric Gros. Durant el dies que estigueren allí visitaren: Contorns d'Iviça, Puig dels Molins i les Salines, Sant Joan i el Fornàs, Sant Antoni, Els Cubells, Puig d'En Serra i L'Atalayassa, Santa Eulàlia i Santa Gertrudis, Formentera fins al Cap de Nerberia, Els Trucadors i l'Espalmador. Fins que totes les recol·leccions, que deuen continuar durant aquest maig i ésser repetides a l'estiu i a la tardor, no sien terminades, no podran ésser estudiades en detall les plantes recollides. No obstant figuren com a espècies interessants, per ésser rares o noves per a Balears, les següents:

Fumaria spicata L.—Cala d'Or (Gros).

Irignonella monspeliaca L.—Formentera.

Bulliarda Vaillantii De.—Formentera, S. Francisco.

Aizoon hispanicum L.—Els Cubells (Gros).

Scabiosa cretica L.—Punta Sabina (Gros).

Lithospermum apulum Vahl.—Iviça i Formentera.

Lavandula dentata L.—Iviça: Illa Plana, Puig dels Molins, Corp mari.

Plantago Bellardii All.—Iviça i Formentera.

Osyris lanceolata Hochst.—Punta Sabina (Gros).

Parietaria lusitanica L.—Puig d'En Serra.

Scilla obtusifolia Poir.—Iviça: Illa Plana.

Orchis intacta Link.—Iviça: Puig d'En Rafol, r.

Ophrys Bertolonii Moretti.—S. Antoni, a Cala Gració.

Macrochloa tenacissima (L.) Kunth.

Sphenopus Gonanii Trin.—Sta. Eulalia, Cala Llonga (Gros).

Ophioglossum lusitanicum L.—Iviça: S. Antoni. Formentera: S. Francisco i Cap de Berberia, pradells marítims.

Asplenium glandulosum Lois. ?, vel. *A. majoricum* Lit. ? — Cim del Puig d'En Serra.

Cheilanthes fragans Webb et Berth.—S. Joan (Gros), Puig d'En Serra, al cim.

Plantes de la Poble de Segur.—El mateix senyor comunica que entre les plantes que li entregà el Sr. Maluquer (Salvador) per a son estudi, procedents de la Poble de Segur, mereixen esmentar-se les següents.

Viola arenaria Dc., de S. Salvador de Toló i Mont Claverol.

Narcissus paucifolius Lag., de Mont Claverol.

Hippuris vulgaris L., de L'estany de Montcortés.

Noves criptogàmiques.—El P. Barnola exposa el tema de dugues notes escrites amb ocasió de haver realitzat excursions pels voltans de Tarragona i Tortosa. En la darrera localitat trovà no escassa la falguera xecrófila: *Phyllitis hemionitis* tant rara a nostra terra.

En els llocs explorats recollí varies *Hepàtiques*, algunes espècies noves per a la Flora Catalana i una, al menys, per a la Ibèrica.

Sense més assumptes de què tractar el Sr. President aixecà la Sessió a les 8'20 p. m.